

13.9.2004

507/4/02

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Ulla-Maija Lindström

**SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TUOTEVALVONTAKESKUKSEN
MENETTELY YHTIÖN ANNISKELULUVAN PERUUTTAMISTA KOSKEVAN
ASIAN YHTEYDESSÄ (seloste)**

Yhtiö pyysi oikeusasiamiestä tutkimaan sosiaali- ja terveystuollon tuotevalvontakeskuksen ylitarkastajan menettelyn yhtiön anniskeluluvan peruuttamista koskevan valitusasian käsittelyn yhteydessä.

Tapahtumat

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus peruutti 23.11.2001 antamallaan päätöksellä yhtiön anniskeluluvan pysyvästi 1.1.2002 kello 9.00 alkaen. Päätöksen perusteena olivat muun ohella Asiakastieto Oy:n rekisteriote 2.10.2001, Uudenmaan veroviraston selvitys 3.10.2001, Savo-Karjalan veroviraston selvitys 14.11.2001 sekä yhtiön vastineet ja kirjanpitomateriaali.

Suomen Asiakastieto Oy:n rekisteriotteessa oli yhtiön perustiedot, maksutapaselvitys, vastuuhenkilöt, nimenkirjoitusoikeudet sekä yrityksen tuloslaskelma- ja tasetiivistelmät 30.7.2000, 31.7.1999 ja 31.7.1998 päättyneiltä tilikausilta. Maksutapaselvityskohdassa ei ollut merkintöjä erääntymisistä eikä maksamattomista suorituksista.

Päätöksessä selostettiin veroviraston antaman selvityksen tietoja toteamalla muun ohella, että yhtiöllä oli erääntynyttä maksuunpantua huomattavaa verovelkaa per 14.11.2001 ja erääntymätöntä (30.11.2001) maksuunpantua verovelkaa. Erääntymätön verovelka oli päätöksen mukaan syntynyt ennakonpidätyksistä, sosiaaliturvamaksuista ja arvonnisäverosta.

Edelleen päätöksessä selostettiin tuotevalvontakeskuksen suorittamaa yhtiön kirjanpidon tarkastusta, jonka mukaan yhtiö oli menettänyt oman pääoman tilikaudella 1.8.1999–31.7.2000. Alkaneella tilikaudella 1.8.2000 pääkirjan taseajon mukaan yhtiön oma pääoma oli huomattavan negatiivinen. Syyskuussa 2001 taseen oman pääoman negatiivisuus oli kasvanut merkittävästi.

Päätöksessä viitattiin edellä selostettuihin veroviraston selvitykseen perustuviin veron maksujen laiminlyönteihin ja verovelkoihin sekä tilinpäätöstietoihin, joiden perusteella katsottiin, että yhtiön verovelat olivat lisääntyneet jatkuvasti eikä yhtiön voitu todeta selviävän juoksevista menoistaan. Yhtiön katsottiin velkaantuvan hallitsemattomasti. Päätöksen mukaan yhtiö ei ollut ryhtynyt tosiasiallisiin toimenpiteisiin verovelkojensa suorittamiseksi. Yhtiön todettiin menettäneen oman pääomansa eikä yhtiö ollut ryhtynyt osakeyhtiölain 13 luvun 2 §:ssä säädettyihin toimenpiteisiin selvitystilaan asettamiseksi. Tämän vuoksi päätöksessä katsottiin, että yhtiö ja sen toimitusjohtaja olivat menettäneet

anniskeluluvan edellytyksenä olleen alkoholilain 21 §:n 2 momentissa säädetyn luotettavuuden. Yhtiön anniskelulupa peruutettiin pysyvästi.

Ylitarkastaja totesi kantelukirjoituksen johdosta antamassaan selvityksessä, että kun tuotevalvontakeskuksen päätös oli allekirjoitettu 23.11.2001, päätös tuli sisällöltään julkiseksi. Yhtiön valituksessa korkeimmalle hallinto-oikeudelle oli mainittu panimosopimus sen sopimuskumppanin kanssa, jonka nojalla yhtiö tulisi saamaan suuren sopimuspalkkion. Tuotevalvontakeskus oli laatimassa yhtiön valituksen johdosta lausuntoa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Lausunnon laatija antoi ylitarkastajan tehtäväksi tarkastaa valituskirjelmässä esitetty tieto panimosopimuksesta. Ylitarkastaja otti yhteyttä yhtiön sopimuskumppaniin puhelimitse ja pyysi selvitystä mainitusta palkkiosta. Käydyn keskustelun aikana ylitarkastaja totesi esittäneensä käsityksensä mukaan julkisen päätöksen perusteina olleita syitä anniskeluluvan peruuttamiselle eli huomattavat verovelat ja osakepääoman menetyksen.

Tuotevalvontakeskus totesi selvityksessään, että ylitarkastaja oli ottanut yhteyttä yhtiön sopimuskumppaniin selvittääkseen, oliko yhtiö järjestellyt rahoitustaan ilmoittamallaan tavalla. Yhteydenotto ei tapahtunut tarkoituksessa, jolla olisi pyritty vaikuttamaan yhtiön sopimuskumppaniin vahingollisella tavalla. Siltä osin kuin kantelukirjelmässä viitattiin sopimuskumppanille annettuihin tietoihin yhtiön taloudellisesta tilanteesta, tuotevalvontakeskus totesi selvityksessään, että nämä tiedot olivat tulleet julkisiksi tuotevalvontakeskuksen päätöksellä 23.11.2001, jolla peruutettiin yhtiön anniskelulupa. Tuotevalvontakeskuksen käsityksen mukaan anniskeluluvan peruuttamista koskeva päätösasiakirja oli julkinen ja sen sai tuotevalvontakeskukselta jokainen, joka siitä pyysi. Väite siitä, että ylitarkastaja olisi kertonut liikesalaisuuden piiriin kuuluvia asioita, oli tuotevalvontakeskuksen mukaan perusteeton.

Oikeusasiamies Paunio totesi ratkaisunaan seuraavan.

Tuotevalvontakeskuksen käsitys päätöksensä julkisuudesta ja salassapidosta

Päätöksen verotustiedot

Verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetussa laissa (verotietolaki) säädetään verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta. Lain 4 §:ssä säädetään salassa pidettävistä verotustiedoista. Säännöksen mukaan verotusasiakirjat, jotka koskevat verovelvollisen taloudellista asemaa, sekä muut sellaiset verotusasiakirjat, joista ilmenee tunnistettavissa olevaa verovelvollista koskevia tietoja, ovat lain 5-9 ja 21 §:ssä säädetyn poikkeuksin pidettävä salassa.

Verotietolain 21 §:ssä säädetään verojämiä koskevien tietojen julkaisemisesta. Säännöksen mukaan veronkantolain perusteella kannettavia veroja ja maksuja koskevia tietoja erääntyneistä maksamatta jätetyistä veroista voidaan ilmoittaa julkaistavaksi verojen erikoisperintänä. Veronkantolain 27 §:n 3 momentissa säädetään veroviraston erikoisperinnästä. Säännöksen mukaan ulosottoon lähettämisen sijasta tai sen ohella verovirasto voi verojen perimiseksi erikoisperintänä ryhtyä perintätoimiin, joissa maksamatta jätetyn määrän

kertyminen ei edellytä ulosottoa tai joissa se edellyttää erityistoimenpiteitä, sen mukaan kuin asetuksella säädetään. Veronkantoasetuksen 5 §:n 1 kohdan mukaan verovirasto voi ryhtyä verojen maksujärjestelyyn ja pykälän 8 kohdan mukaan verovirasto voi ilmoittaa verojämiä koskevia tietoja julkaistavaksi.

Tuotevalvontakeskuksen päätöksessä selostettiin muun ohella veroviraston selvitykseen perustuvia yhtiön verovelkoja. Vain veroviraston erityisperintänä julkaisemat luottolehtien protestilistoilta saadut verovelkatiedot ovat julkisia. Tuotevalvontakeskuksen päätöksen tiedot sen sijaan perustuivat sen alkoholilain 47 §:n nojalla verovirastolta virka-apuna saamaan selvitykseen. Siten tuotevalvontakeskuksen 23.11.2001 antaman päätöksen verotustietojen salassapitoa arvioitaessa merkitystä ei ole sillä, että myöhemmin 11.7.2002 tulostetussa Suomen Asiakastieto Oy:n rekisterissä oli merkintöjä yhtiön verovelkojen erääntymisestä ja maksamatta olleiden velkojen määrästä.

Päätöksessä todetut veroviraston selvitykseen perustuvat tiedot yhtiön erääntyneistä ja erääntymättömistä maksuunpannuista verovelosta olivat siten tunnistettavissa olevaa verovelvollista koskevia verotietolain 4 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja. Näiden tietojen julkaisemiseen tuotevalvontakeskuksella ei ollut laissa säädettyä perustetta.

Päätöksessä selostetut tilinpäätöstiedot

Tuotevalvontakeskuksen päätöksessä todettiin, että yhtiö oli menettänyt oman pääoman tilikaudella 1.8.1999–31.7.2000. Oma pääoma oli tilinpäätöksen 31.7.2000 perusteella huomattavan negatiivinen. Tämä tieto oli voitu selvittää päätöksen perustana olleesta Suomen Asiakastieto Oy:n 2.10.2001 päivätystä rekisteriselosteesta. Kaupparekisteristä oikeusasiamiehen kansliaan tilattujen yhtiön rekisteröityjen tilinpäätöstietojen mukaan yhtiön seuraava tilikausi oli 17 kuukauden pituinen käsittäen ajanjakson 1.8.2000–31.12.2001. Tilinpäätös oli allekirjoitettu 25.5.2002 ja tilintarkastusmerkintä oli allekirjoitettu 14.6.2002. Tuotevalvontakeskuksen päätöksessä selostetut 1.8.2001 alkaneen tilikauden tiedot oli saatu yhtiön kirjanpidontarkastuksen nojalla, eivätkä ne siten perustuneet kaupparekisterin tilinpäätöstietoihin.

Yhtiön tilinpäätös- ja kirjanpitoaineiston perusteella päätöksessä selostettiin yhtiön oman pääoman negatiivisuutta ja todettiin käsityksenä yhtiön taloudellisesta tilanteesta näkemys, jonka mukaan yhtiö velkaantuu hallitsemattomasti eikä sen tulorahoitus kata edes juoksevia kuluja. Verovelkojen todettiin lisääntyvän jatkuvasti ja oman pääoman negatiivisuuden kasvavan. Päätöksen mukaan yhtiö ei ollut oman pääoman menettämisen johdosta ryhtynyt toimenpiteisiin selvitystilaan asettamiseksi.

Yhtiöllä oli ollut voimassa veroviraston kanssa sovittu maksuohjelma ja myöhemmin sille vahvistettiin käräjäoikeudessa 20.12.2002 yrityksen saneerausta koskeva ohjelma. Korkein hallinto-oikeus totesi päätöksessään 2.5.2003, että yhtiön taloudellisesta tilanteesta oli saatu sellaista uutta selvitystä, jonka johdosta tuotevalvontakeskuksen päätös kumottiin ja asia palautettiin sille uudelleen käsiteltäväksi.

Verotietolain 7 §:ssä säädetään verohallinnossa julkisista tilinpäätöstiedoista. Lain 26 §:n 2 momentissa pykälä säädettiin sovellettavaksi ensimmäisen kerran vuonna 2002 päättyvältä tilikaudelta. Lailla (1066/2002) verotietolain 26 §:n 2 momenttia muutettiin siten, että tilinpäätöstiетоjen julkisuutta koskevaa 7 §:ää sovelletaan 1.1.2006 jälkeen päättyviltä tilikausilta annettaviin tietoihin.

Kaupparekisteriin rekisteröitävät tilinpäätöstiedot ovat julkisia. Kirjanpitolain 3 luvussa säädetään tilinpäätöksestä ja sen 10 luvussa julkaistavista tilinpäätöstiedoista. Julkisuuslain 24 §:n 20 kohdan mukaan salassa pidettäviä asiakirjoja ovat asiakirjat, jotka sisältävät tietoja yksityisen elinkeinotoimintaa koskevasta seikasta, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa, ja kysymys ei ole kuluttajien terveyden tai ympäristön terveellisyyden suojaamiseksi tai toiminnasta haittaa kärsivien oikeuksien valvomiseksi merkityksellisistä tiedoista tai elinkeinonharjoittajan velvollisuuksia ja niiden hoitamista koskevista tiedoista.

Edellä todetun perusteella tuotevalvontakeskuksen päätöksessä selostettiin osin yhtiön julkisiin tilinpäätöstietoihin perustuvia tietoja ja osin suoritettuun yhtiön kirjanpitoaineiston tarkastukseen perustuvia tietoja yhtiön oman pääoman negatiivisuudesta ja sen kehittymisestä. Tilinpäätöstiетоjen ja kirjanpidon tarkastukseen perustuvien tietojen perusteella päätöksessä esitettiin johtopäätös yhtiön hallitsemattomaksi kuvatusta velkaantumisesta. Päätöksessä todettiin myös, ettei yhtiö ollut ryhtynyt osakeyhtiölaissa säädettyihin toimenpiteisiin selvitystilaan asettamiseksi. Päätöksessä esitetyn johtopäätöksen johdosta selostettuja tilinpäätöstiетоja tulee tarkastella siitä näkökulmasta, onko niitä pidettävä lainkohdassa tarkoitettuina yksityisen elinkeinotoimintaa koskevinä seikkoina, joiden antaminen saattoi aiheuttaa elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa.

Tietoja ja niiden perusteella tehtyä johtopäätöstä selostettiin anniskelulupaa koskevassa päätöksessä, jossa arvioitiin luvanvaraista anniskelutoimintaa harjoittavan luvanhaltijan luotettavuutta ja perusteita anniskeluluvan peruuttamiselle tai jatkamiselle. Nämä tiedot eivät siten olleet lainkohdassa tarkoitettuja kuluttajien terveyden tai ympäristön terveellisyyden suojaamiseksi tai toiminnasta haittaa kärsivien oikeuksien valvomiseksi merkityksellisiä tietoja. Oikeusasiamies katsoi, että tilinpäätöstiетоihin perustuvia osakepääoman tilannetta kuvaavia tietoja voitiin sen sijaan pitää elinkeinonharjoittajan velvollisuuksia ja niiden hoitamista koskevinä tietoina. Tilinpäätöstiетоjen perusteella päätöksessä esitettiin johtopäätös yhtiön hallitsemattomaksi kuvatusta velkaantumisesta. Tämän johtopäätöksen osalta kysymys ei kuitenkaan ollut oikeusasiamiehen käsityksen mukaan lainkohdassa tarkoitetuista elinkeinonharjoittajan velvollisuuksia tai niiden hoitamista koskevista tiedoista, vaan se oli tuotevalvontakeskuksen arvio yhtiön taloudellisesta tilanteesta ja sen kehittymisestä. Päätöksessä esitetystä johtopäätöksestä huolimatta yhtiöllä oli ollut veroviraston kanssa solmittu maksusuunnitelma, joka käsitti yhtiön perinnässä olleet verovelat. Korkein hallinto-oikeus kumosikin myöhemmin yhtiön taloudellisesta tilanteesta saadun uuden selvityksen johdosta tuotevalvontakeskuksen anniskeluluvan peruuttamista koskevan päätöksen.

Oikeusasiamies katsoi, että kysymyksessä olevat tiedot yhteydessä päätöksessä lausuttuun johtopäätöksen ja arvioon yhtiön hallitsemattomasta velkaantumisesta ja siinä esitettyihin muihin arvioihin yhtiön taloudellisesta tilanteesta olivat julkisuuslain 24 §:n 20 kohdassa tarkoitettuja tietoja yksityisen elinkeinotoimintaa koskevista sekoista, joista tiedon antaminen saattoi aiheuttaa elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa. Tiedot olivat siten salassa pidettäviä eikä tuotevalvontakeskuksella ollut laissa säädettyä perustetta julkaista myöskään näitä tietoja.

Johtopäätös

Edellä todetun perusteella oikeusasiamies katsoi, että yhtiön anniskeluluvan peruuttamista koskevassa päätöksessä oli verotietolain ja julkisuuslain nojalla salassa pidettäviä tietoja. Tuotevalvontakeskuksen päätöksessä oli selostettu verotietolain nojalla salassa pidettäviä tunnistettavissa olevaa verovelvollista koskevia tietoja sekä julkisuuslain nojalla salassa pidettäviä tietoja yksityisen elinkeinotoimintaa koskevista sekoista. Näiden salassa pidettävien tietojen antamiseen tuotevalvontakeskuksella ei ollut laissa säädettyä perustetta.

Oikeusasiamies muistutti tuotevalvontakeskusta siitä, että julkisuuslain 10 §:n mukaan salassa pidettävästä viranomaisen asiakirjasta sai antaa tiedon vain, jos niin erikseen laissa säädetään. Kun vain osa asiakirjasta oli salassa pidettävä, tieto oli annettava asiakirjan julkisesta osasta. Julkisuuslakiin otettujen hyvää tiedonhallintatapaa koskevien säännösten tarkoituksena oli varmistaa, että viranomaiset ottavat suunnittelutoiminnassaan huomioon tietoaineistoihin liittyvät erilaiset tiedontarpeet ja velvoitteet. Viranomaisen tuli huolehtia asiakirjoihin ja tietojärjestelmiin sisältyvien tietojen saatavuudesta, eheydestä ja suojaamisesta. Keskeinen osa hyvää tiedonhallintatapaa oli tietosuojasta huolehtiminen. Oikeusasiamies korosti, että yksilön ja yhteisön tulee voida luottaa siihen, että viranomaisten haltuun luovutetut arkaluonteiset tai muut salassa pidettävä tiedot eivät joudu sivullisten käyttöön.

Vastoin tuotevalvontakeskuksen käsitystä sen yhtiön anniskeluluvan peruuttamista koskeva päätös oli siten ollut edellä selostettujen tietojen osalta salassa pidettävä. Oikeusasiamies korosti, että hyvään hallintoon ja asianmukaiseen viranomaistoimintaan kuuluu, että viranomainen selvittää toiminnassaan sovellettavien keskeisten oikeusohjeiden oikean tulkinnan.

Ylitarkastajan menettely

Saadun selvityksen mukaan ylitarkastaja oli pyynnöstä selvittänyt yhtiön korkeimmalle hallinto-oikeudelle tekemässä valituskirjelmässä esitettyjen tietojen todenperäisyyttä. Tässä tarkoituksessa hän oli ollut puhelimitse yhteydessä yhtiön sopimuskumppaniin ja tarkastanut, oliko sopimuskumppani maksamassa yhtiölle 100 000 markan suuruista sopimuspalkkiota. Puhelinkeskustelussa ylitarkastaja selvityksensä mukaan kertoi anniskeluluvan peruuttamista koskevan päätöksen julkisena pitämiään tietoja. Ylitarkastaja oli oman ilmoituksensa mukaan puhelinkeskustelussa muun ohella ilmaissut yhtiön verovelkatietoja ja osakepääoman tilannetta.

Tuotevalvontakeskuksen päätöksen tiedot verovelosta ja niiden määrästä olivat kuitenkin edellä selostettuja salassa pidettäviä verovirastolta saatuja tietoja. Päätöksen tiedot yhtiön osakepäätöksen tilanteesta perustuivat osin julkisiin tilinpäätöstietoihin ja osin yhtiön kirjanpidon tarkastuksen nojalla saatuihin tietoihin.

Edellä todetun johdosta asiassa oli siten nyt käytettävissä olevan tiedon pohjalta todettavissa, että ylitarkastaja oli tässä puhelinkeskustelussa kertonut tuotevalvontakeskuksen lupaviranomaisena haltuun saamansa salassa pidettävän yhtiön verovelkoja koskevan tiedon. Näin menetellessään hän oikeusasiamiehen käsityksen mukaan rikkoi alkoholilain 45 ja 47 §:ssä säädettyä salassapitovelvollisuutta.

Ylitarkastajan menettelyn moitittavuutta arvioidessaan oikeusasiamies otti huomioon sen, ettei ylitarkastajan ilmaisemista tiedoista ollut käytettävissä täsmällistä selvitystä. Lisäksi oikeusasiamies otti arviossaan huomioon sen, että ylitarkastaja oli toiminut tuotevalvontakeskuksen omaksuman ja virastossa noudatetun oikeusasiamiehen virheellisenä pitämän käytännön mukaisesti. Tämän vuoksi hän piti riittävänä toimenpiteenä saattaa käsityksensä ylitarkastajan menettelyn lainvastaisuudesta hänen tietoonsa.

Tuotevalvontakeskuksen viranomaistoiminta

Tuotevalvontakeskuksen ja ylitarkastajan selvityksissä perusteltiin anniskelulupa-asian peruuttamista koskevan asian käsittelyn yhteydessä tapahtunutta ylitarkastajan yhteydenottoa yhtiön sopimuskumppaniin muun ohella sillä, että tuotevalvontakeskuksessa haluttiin varmistua yhtiön valituskirjelmässään korkeimmalle hallinto-oikeudelle ilmoittaman rahoitusjärjestelyn todenperäisyydestä. Lisäksi selvityksissä todettiin, että alkoholielinkeinotoimintaa luvanvaraisesti harjoittavien yhtiöiden liiketoimien alkoholilain mukainen laillisuusvalvonta kuului tuotevalvontakeskuksen tehtäviin. Tässä yhteydessä ylitarkastaja myönsi selostaneensa myös yhtiön anniskeluluvan peruuttamiseen johtaneita edellä todettuja tietoja.

Alkoholilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on alkoholin kulutusta ohjaamalla ehkäistä alkoholipitoisista aineista aiheutuvia yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja. Alkoholilain 21 §:n 1 momentin mukaan alkoholin anniskelua saa harjoittaa se, jolle lupaviranomainen on myöntänyt anniskeluluvan. Lain 22 §:n 1 momentissa säädetään lupaviranomaisen valvontatoimenpiteistä. Lupaviranomainen voi antaa luvanhaltijalle muun ohella huomautuksen, varoituksen tai peruttaa luvan joko määräajaksi tai kokonaan. Lain 41 §:n 1 momentin mukaan alkoholijuomien vähittäismyynnin ja anniskelun lupavalvonta kuuluu tuotevalvontakeskukselle. Tapahtuma-aikana voimassa olleen lainkohdan 5 kohdan mukaan tuotevalvontakeskuksen toimivaltaan kuului valvoa alkoholijuomien anniskelua myöntämänsä luvan nojalla toimivissa anniskelupaikoissa. Lain 44 §:n 1 momentissa säädetään tuotevalvontakeskuksen tarkastus-, tiedonsaanti- ja rekisteröintioikeudesta tämän lain nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvontaa varten.

Oikeusasiamies piti alkoholilain tarkoituksen ja tuotevalvontakeskukselle laissa

säädetyin toimivallan kannalta ongelmallisena yhtiön anniskelulupa-asian käsittelyn yhteydessä ja tuotevalvontakeskuksen selvityksissä selostetuista syistä tapahtunutta yhteydenottoa ulkopuoliseen yritykseen. Alkoholilain nojalla tuotevalvontakeskuksen kuului tuolloin valvoa alkoholin anniskelua myöntämässä luvan nojalla. Valvontaa varten sillä on myös oikeus suorittaa tarkastuksia ja saada tietoja. Sen sijaan tuotevalvontakeskuksella ei ole lakiin perustuvaa oikeutta valvoa yksityisten yritysten välisiä liiketoimia tai puuttua niiden sopimiin maksujärjestelyihin.

Oikeusasiamies katsoi, että tuotevalvontakeskuksen menettely asiassa ei ollut perusteltu hallinnon tarkoituksenmukaisuus - eikä suhteellisuusperiaatteen kannalta. Asian arvioinnissa tuli ottaa huomioon myös se, että yksityisen elinkeinonharjoittamisen vapauteen kuuluu, että elinkeinonharjoittajalla on oikeus luottaa elinkeinotoimintaa valvovan julkista valtaa käyttävän viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen.

Oikeusasiamiehen käsityksen mukaan, kun tuotevalvontakeskus lupaviranomaisena suorittaa sille alkoholilaisissa säädetyjä valvontatoimia, näiden toimien tulee tapahtua sen toimivaltaan kuuluvassa tarkoituksessa ja kohdistua ensisijaisesti kysymyksessä olevaan anniskeluluvan haltijaan. Yhteydenotto ulkopuoliseen yritykseen voi olla perusteltu vain erityisestä syystä ja tällöin on varmistettava, ettei sen yhteydessä anneta valvottavasta salassa pidettävää tietoa.

Oikeusasiamies muistutti tuotevalvontakeskusta perustuslain veloitteesta, jonka mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin ja siihen, että kaikessa julkisessa toiminnassa on tarkoin noudatettava lakia.

Toimenpiteet

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla oikeusasiamies antoi sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle huomautuksen vastaisen varalle sen edellä todetusta julkisuuslainsäädännön vastaisesta menettelystä. Oikeusasiamies kiinnitti tuotevalvontakeskuksen huomiota myös sen viranomaistoimintaa säänteleviin oikeusperiaatteisiin.

Edellä selostetuilla perusteilla oikeusasiamies saattoi käsityksensä ylitarkastajan virheellisestä menettelystä hänen tietoonsa vastaisen varalle.

Yllä todetussa tarkoituksessa oikeusasiamies lähetti tuotevalvontakeskukselle ja ylitarkastajalle jäljennökset päätöksestään.

Oikeusasiamies lähetti päätöksensä ja siinä esittämänsä käsitykset tiedoksi myös sosiaali- ja terveysministeriölle, jolle kuuluu alkoholilain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten ylin johto ja ohjaus.